

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

14 Απριλίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1386

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 22766/09-04-2020

Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης».

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 69 του ν. 4509/2017 (Α΄ 201) «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
2. Τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 130 του ν. 4635/2019 (Α΄ 167).
3. Τις διατάξεις του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α΄ 133).
4. Τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 53 του ν. 4314/2014 (Α΄ 265).
5. Τις διατάξεις των άρθρων 72, 100, 164, 264, 266Α του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως ισχύουν.
6. Τις διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως ισχύει.
7. Τις διατάξεις του ν. 4270/2014 (Α΄ 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
8. Τις διατάξεις των άρθρων 176 και 209 παρ. 4 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α΄/08.06.2006) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», όπως ισχύουν.
9. Τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3965/2011 (Α΄ 113) «Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Τα-

μείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, Σύσταση Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις», την 34/13.01.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών περί «έγκρισης της 3427/22.12.2011 απόφασης του Δ.Σ. του Τ.Π. και Δανείων με την οποία προσδιορίζονται τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού που εντάσσονται στον εμπορικό κλάδο του Ταμείου» (Β΄ 55) και την 2/23510/0094/09.04.2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Κανονισμός του Τ.Π. και Δανείων» κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 3965/2011.

10. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α΄ 98) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα».

11. Το π.δ. 147/2017 (Α΄ 192) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης».

12. Το π.δ. 141/2017 (Α΄ 180) «Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών».

13. Το π.δ. 142/2017 (Α΄ 181) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομικών».

14. Το π.δ. 83/2019 (Α΄ 121) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

15. Το π.δ. 95/1996 (Α΄ 76) «Οργανισμός του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων».

16. Το π.δ. 169/2013 (Α΄ 272) «Ρύθμιση θεμάτων χορήγησης δανείων σε ΟΤΑ και σε άλλους φορείς από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων».

17. Την υπ' αριθμ. 13022/19.04.2018 (Β΄ 1377) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών.

18. Την υπ' αριθμ. 134453/23.12.2015 (Β΄ 2857) κοινή υπουργική απόφαση με τίτλο «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - ΠΔΕ», όπως ισχύει.

19. Την υπ' αριθμ. 340/18.07.2019 (Β΄ 3051) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη».

20. Την ανάγκη ενίσχυσης των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των

ΟΤΑ με ένα καινοτόμο, ευέλικτο και στοχευμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα, για την ενίσχυση της αναπτυξιακής προοπτικής, την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας και την εξομάλυνση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης και την άρση των οικονομικών επιπτώσεων από την πανδημία του κορωνοϊού COVID 19.

21. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών.

22. Τη σχετική εισήγηση ΓΔΟΤΑΑΠ/ΥΠΕΣ, αποφασίζουμε:

Καταρτίζεται νέο πρόγραμμα ανάπτυξης και αλληλεγγύης της αυτοδιοίκησης για τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, Συνδέσμους Δήμων και τα νομικά πρόσωπα ΟΤΑ, με το συμβολικό όνομα «Αντώνης Τρίτσης» (εφεξής Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» ή/και «Πρόγραμμα») και ορίζονται ο σκοπός, οι στόχοι και οι άξονες προτεραιότητας, η διάρκεια και οι πόροι του προγράμματος ο φορέας διαχείρισης του Προγράμματος, η διαδικασία υποβολής αιτημάτων και τα κριτήρια και η διαδικασία αξιολόγησης τους, οι όροι και τα δικαιολογητικά χορήγησης των δανείων, ο τρόπος απόδοσης του προϊόντος αυτών, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την αποπληρωμή των δανείων από το ΠΔΕ, ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός, στόχοι και διάρκεια Προγράμματος

1. Βασικός σκοπός του νέου προγράμματος ανάπτυξης και αλληλεγγύης της αυτοδιοίκησης με το συμβολικό όνομα «Αντώνης Τρίτσης» είναι η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού αναπτυξιακής προοπτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης μέσω των φορέων της αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα αποτελούν στόχους του προγράμματος:

α) η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των βασικών υποδομών των ΟΤΑ α' και β' βαθμού των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ασφάλεια και ποιότητα ζωής των πολιτών,

β) η επανεκκίνηση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, η εξομάλυνση των συνεπειών της κρίσης εξαιτίας του κορωνοϊού, η προστασία της δημόσιας υγείας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής οικονομίας,

γ) η εκτέλεση δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και ειδικότερα η στήριξη των δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης,

δ) η εισαγωγή τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας στη σχέση της τοπικής αυτοδιοίκησης με τον πολίτη με στόχο την εμπέδωση της έννοιας του ψηφιακού πολιτισμού,

ε) η ενίσχυση της ανταπόκρισης της διοίκησης στους τομείς αρμοδιότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης με τη συνεχή ενσωμάτωση νέων αναγκών και απαιτήσεων και ο εκσυγχρονισμός του θεσμού της πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

2. Οι στόχοι του Προγράμματος υλοποιούνται μέσω μελετών για την ωρίμανση πράξεων του παρόντος προγράμματος, καθώς και της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ, κατασκευής τεχνικών έργων, της προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών με αναπτυξιακό και περιβαλλοντικό πρόσημο, καθώς και μέσω οποιαδήποτε άλλης πρόσφορης δράσης στους τομείς αρμοδιότητας των ΟΤΑ Α και Β' βαθμού των Συνδέσμων Δήμων και των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, όπως ενδεικτικά: περιβάλλον, απασχόληση, ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία των πόλεων και των οικισμών, ανακύκλωση, πολιτική προστασία, δημόσια υγεία, κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός.

3. Η προγραμματική περίοδος είναι τα έτη 2020 - 2023, με δυνατότητα παράτασης.

Άρθρο 2

Δικαιούχοι του Προγράμματος -

Περιοχή παρέμβασης

1. Δικαιούχοι του Προγράμματος είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, οι Σύνδεσμοι Δήμων και τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ.

2. Περιοχή παρέμβασης του Προγράμματος είναι όλη η χώρα.

3. Με τις προσκλήσεις είναι δυνατή η ομαδοποίηση δικαιούχων, ανάλογα με τις επενδυτικές ανάγκες, την αναπτυξιακή στόχευση ή επιμέρους κριτήρια (δημογραφικά, ορεινότητα, νησιωτικότητα, κ.α.).

Άρθρο 3

Άξονες προτεραιότητας

Οι άξονες προτεραιότητας του Προγράμματος είναι:

α) πολιτική προστασία (απόκτηση εξοπλισμού και μέσων και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την αποτελεσματική εκτέλεση των ανατιθέμενων καθηκόντων), προστασία της δημόσιας υγείας και ιδίως δράσεις προστασίας του πληθυσμού από την εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, δράσεις τεχνικής βοήθειας των δικαιούχων για την εφαρμογή του Προγράμματος.

β) ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία των πόλεων, της υπαίθρου, των οικισμών (κατασκευή απαραίτητων έργων υποδομής, προστασία αδέσποτων κ.ά. καθώς και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και ανταπόκρισης των ΟΤΑ),

γ) περιβάλλον (βιώσιμη ανάπτυξη με έντονο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, δράσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων κ.α.),

δ) ψηφιακή σύγκλιση [τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), εφαρμογές διαδικτύου των πραγμάτων (Internet of Things), έξυπνες ψηφιακές τεχνολογίες, με εφαρμογή στην τοπική διοικητική πρακτική και την καθημερινότητα των πολιτών και στόχο τον μετασχηματισμό των πόλεων σε «έξυπνες πόλεις»],

ε) κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη (δράσεις κοινωνικής συνοχής για την αποτελεσματική εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης για

όλους τους πολίτες καθώς και ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, με βασική στόχευση την άρση ή τον μετριασμό του κοινωνικού αποκλεισμού),

στ) παιδεία, πολιτισμός, τουρισμός και αθλητισμός (όπως ανέγερση σχολείων, αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας, εναλλακτικός τουρισμός κ.ά.),

Άρθρο 4

Πόροι του Προγράμματος

1. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος για όλη την προγραμματική περίοδο, ανέρχεται στο ποσό των δύο δισεκατομμυρίων πεντακοσίων εκατομμυρίων (2.500.000.000,00) ευρώ, χρήματα τα οποία προέρχονται από δανεισμό από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων καθώς και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.Π.).

2. Η χρηματοδότηση έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών της παραγράφου 2α του άρθρου 69 του ν. 4509/2017 όπως ισχύει, που εντάσσονται στο Πρόγραμμα πραγματοποιείται μέσω αναπτυξιακών δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (εφεξής «ΤΠΔ»), συνομολογούνται με δανειακές συμβάσεις μεταξύ του δικαιούχου και του ΤΠΔ και αποπληρώνονται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Εσωτερικών, μέσω λογαριασμού που συστήνεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τον σκοπό αυτό.

3. Η χρηματοδότηση των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού σε περιπτώσεις έκτακτων και επείγουσών συνθηκών και προς κάλυψη αναγκών προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών και υλοποίησης έργων της παραγράφου 2β του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει, δύναται να πραγματοποιείται από δάνειο που συνομολογεί απ' ευθείας το Υπουργείο Εσωτερικών με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το οποίο αποπληρώνεται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Εσωτερικών, μέσω λογαριασμού που συστήνεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, για τον σκοπό αυτό.

Άρθρο 5

Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος

Η διαχείριση και η υλοποίηση του προγράμματος πραγματοποιείται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ), σύμφωνα με τα όσα ειδικότερα ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΟΤΑ Α' ΚΑΙ Β' ΒΑΘΜΟΥ,
ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΔΗΜΩΝ
ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΟΤΑ

Άρθρο 6

Βασικά κριτήρια επιλογής και ένταξης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών

Τα βασικά κριτήρια για την επιλογή και την ένταξη των έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών στο Πρόγραμμα είναι:

α) η σκοπιμότητα της πρότασης, η οποία αντανακλά στην ισόρροπη και δίκαιη ανάπτυξη, η οποία εξειδικεύεται επιμέρους:

i. στην αναγκαιότητα υλοποίησης των πράξεων σε συνδυασμό με τη βιωσιμότητά τους στο χρόνο και τη δυνατότητα αξιοποίησής τους,

ii. στο αποτύπωμα των πράξεων στην τοπική κοινωνία

β) η ωριμότητα της πρότασης,

γ) ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της πρότασης,

δ) η ρεαλιστική αποτύπωση του φυσικού αντικειμένου, του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης και του προϋπολογισμού της,

ε) η μη δυνατότητα συγχρηματοδότησης από άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Άρθρο 7

Προσκλήσεις εξειδίκευσης αξόνων προτεραιότητας

1. Με προσκλήσεις του Υπουργού Εσωτερικών εξειδικεύονται οι άξονες προτεραιότητας και οι δράσεις ανά ομάδες δικαιούχων ή/και συγκεκριμένες περιφέρειες παρέμβασης, ορίζεται ο προϋπολογισμός τους και μπορεί να τίθενται περαιτέρω ειδικότερα κριτήρια ή η πλήρωση συγκεκριμένων όρων για την επιλεξιμότητα και την ένταξη των προτάσεων στο Πρόγραμμα κατ' εξειδίκευση των κριτηρίων του άρθρου 6.

2. Στις προσκλήσεις ορίζονται η διάρκεια υποβολής των προτάσεων και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των δράσεων, τα σχετικά δικαιολογητικά, ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Ο Υπουργός Εσωτερικών δύναται με απόφαση του να τροποποιεί τον προϋπολογισμό, το χρονοδιάγραμμα καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια των Προσκλήσεων.

4. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ προετοιμάζει τις Προσκλήσεις και μεριμνά για την έκδοσή τους, την ανάρτησή τους στο πρόγραμμα «Διαύγεια» και τη δημοσιοποίησή τους στους ενδιαφερόμενους.

5. Διευκρινίσεις και λεπτομέρειες επί των προσκλήσεων δίδονται με εγκυκλίους που εκδίδονται από την ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ.

Άρθρο 8

Υποβολή αιτήματος για ένταξη έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών Επιλογή και ένταξη

1. Τα αιτήματα ένταξης των πράξεων στο Πρόγραμμα υποβάλλονται από τους δυνητικούς δικαιούχους στην ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση και συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα σε αυτήν δικαιολογητικά. Δικαιολογητικά που αποτελούν τυποποιημένα υποδείγματα εγγράφων, συνοδεύουν υποχρεωτικά την Πρόσκληση, ως αναπόσπαστο παράρτημα.

2. Η υποβολή των αιτημάτων για την ένταξη στο Πρόγραμμα πραγματοποιείται με απόφαση των αρμοδίων προς τούτο οργάνων των δικαιούχων. Οι αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου δεσμεύουν μετά την έκδοσή της απόφασης ένταξης τον δικαιούχο για τη συνομολόγηση του αναπτυξιακού δανείου.

3. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ διενεργεί τον έλεγχο: (α) της πληρότητας φακέλου και β) των ειδικότερων κριτηρίων αξιολόγησης όπως αυτά εξειδικεύονται στην οικεία Πρόσκληση των αιτημάτων για ένταξη των έργων/προμηθειών/μελετών/υπηρεσιών στο Πρόγραμμα που κατατίθενται από τους δικαιούχους και εισηγείται σχετικά στην Επιτροπή Αξιολόγησης της παρ. 4 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει.

Άρθρο 9

Διαδικασία ένταξης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών

1. Η Επιτροπή Αξιολόγησης ελέγχει εάν πληρούνται τα βασικά κριτήρια επιλογής του άρθρου 6 και εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών την ένταξη ή μη της πράξης στο Πρόγραμμα.

2. Η απόφαση ένταξης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών στο Πρόγραμμα, εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και δημοσιεύεται στο πρόγραμμα «Διαύγεια» με μέριμνα της ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ.

Άρθρο 10

Διαδικασία σύναψης δανειακών συμβάσεων

1. Η απόφαση ένταξης αποστέλλεται από την ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ στο ΤΠΔ, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για τη χορήγηση του δανείου και τους όρους συνομολόγησης του. Για τη συνομολόγηση των δανείων εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017 (Α' 201), όπως ισχύει.

2. Με τη σύναψη της δανειακής σύμβασης του δικαιούχου φορέα και του ΤΠΔ συνομολογείται αναπτυξιακό δάνειο στο ποσό της απόφασης έγκρισης, ενώ το τελικό ποσό δανειοδότησης περιορίζεται με τη συνομολόγηση πρόσθετης/ων πράξης/ων στο ποσό κάθε προσκομιζόμενης από το δικαιούχο σύμβασης ανάθεσης εκτέλεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών.

3. Το επιτόκιο, η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου, τα δικαιολογητικά εκταμίευσης καθώς και τα έξοδα καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΠΔ με απόφασή του, η οποία αναρτάται σε διακριτό σημείο του ιστότοπου του Ταμείου, προς πληροφόρηση κάθε ενδιαφερόμενου. Για τα ανωτέρω οριζόμενα εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα στα αντίστοιχα έργα προγραμμάτων συγχρηματοδότησης ΕΤΕΠ-Τ.Π.Δ. Κατά το στάδιο σύναψης των δανείων του Τ.Π.Δ με την ΕΤΕΠ ζητείται από το ΤΠΔ η συμβουλευτική γνώμη του Ο.Δ.Δ.Η.Χ. για τους όρους δανεισμού.

4. Οι δικαιούχοι υποβάλλουν αίτημα εκταμίευσης στο ΤΠΔ για τη χορήγηση μέρους του δανείου που αφορά σε δαπάνες των εγκεκριμένων πράξεών τους, ως ακολούθως:

α) Μετά την υπογραφή της σύμβασης ανάθεσης εκτέλεσης του έργου, προμήθειας, μελέτης ή υπηρεσίας, αποδίδεται στον δικαιούχο ποσό ίσο με την προβλεπόμενη προκαταβολή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 150 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει και τους όρους της διακήρυξης. Ως δικαιολογητικό της εκταμίευσης χρησιμοποιείται η υπογεγραμμένη σύμβαση με την επισήμανση

της προκαταβολής που προβλέπεται για τον ανάδοχο και βεβαίωση του δικαιούχου για την τήρηση των προϋποθέσεων καταβολής της.

β) Με την υποβολή από τον δικαιούχο θεωρημένων αντιγράφων κάθε εγκεκριμένου λογαριασμού/πιστοποίησης/τιμολογίου/πρωτοκόλλων παραλαβής.

5. Το ΤΠΔ δύναται να ζητά πρόσθετα δικαιολογητικά που να τεκμηριώνουν τις εκταμιεύσεις του προϊόντος του δανείου προς τους δικαιούχους, μέσω της ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ.

6. Η αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων των δικαιούχων σύμφωνα με τις συνομολογηθείσες δανειακές συμβάσεις γίνεται από το εθνικό ή συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ του Υπουργείου Εσωτερικών, με μεταφορά ποσών στον λογαριασμό της παρ. 2 του άρθρου 4 της παρούσας. Η πληρωμή των ποσών που αντιστοιχεί στην εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων προς το ΤΠΔ πραγματοποιείται ανά εξάμηνο από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, με βάση αναλυτικά στοιχεία των οφειλόμενων δόσεων που αποστέλλονται από το ΤΠΔ. Η πληρωμή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 της υπ' αριθμ. 134453/23.12.2015 (Β' 2857) κοινής υπουργικής απόφασης από την ανωτέρω υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων με βάση την συνομολογηθείσα δανειακή σύμβαση δικαιούχου και ΤΠΔ για τις εγκεκριμένες πράξεις του Προγράμματος δεν βαρύνει τον δικαιούχο με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 11.

7. Η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων προς το ΤΠΔ μέσω του ΠΔΕ, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία, δύναται να περιλαμβάνει ποσά για πρόωρη εξόφληση, ακόμα και εντός της περιόδου χάριτος, μέρους ή/και του συνόλου των δανειακών υποχρεώσεων, σύμφωνα με τις εκάστοτε δημοσιονομικές δυνατότητες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Άρθρο 11

Ρήτρες δανειοδότησης - Απένταξη έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών

1. Στις δανειακές συμβάσεις της παρούσας απόφασης περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ρήτρα εκχώρησης εσόδων εκ μέρους του δικαιούχου προς το ΤΠΔ, σε περίπτωση μη ορθής και σύννομης χρήσης των πόρων του προγράμματος. Η ρήτρα ενεργοποιείται με βάση τα όσα ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.

2. Στις περιπτώσεις: α) δικαιούχων που δεν κάνουν ορθή και σύννομη χρήση των πόρων του Προγράμματος, όπως αυτό διαπιστώνεται από την ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ ή ελεγκτικά όργανα που ελέγχουν τις ενέργειες και τις δαπάνες των δικαιούχων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, β) έργων που δεν είναι ολοκληρωμένα και λειτουργικά κατά τη λήξη του Προγράμματος, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 1 της παρούσας ή γ) μη τήρησης της υποχρέωσης της παρ. 6 του άρθρου 12, η πράξη απεντάσσεται, η δανειακή σύμβαση καταγγέλλεται, η πληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων παύει να χρηματοδοτείται από το ΠΔΕ και ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το σύνολο του ποσού που έχει εκταμιευθεί προς αυτόν

από το συνομολογηθέν δάνειο, ανεξάρτητα από τα ποσά που έχουν αποδοθεί από το ΠΔΕ για την αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων του, καθώς και το σύνολο του ποσού που αφορά σε κάθε είδους έξοδα και λοιπές δαπάνες συνομολόγησης και εξόφλησης του δανείου αυτού.

3. Μετά την απένταξη της πράξης, τα ποσά των δανειακών υποχρεώσεων που έχουν πληρωθεί από πόρους του ΠΔΕ, αποδίδονται από το ΤΠΔ στον προϋπολογισμό του ΠΔΕ ως έσοδο, όπως και όταν αυτά επιστρέφονται από τον υπόχρεο στο ΤΠΔ, ή συμπηφίζονται με υποχρεώσεις άλλων δανείων του παρόντος προγράμματος.

Άρθρο 12

Παρακολούθηση των πράξεων του Προγράμματος

1. Η παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης του Προγράμματος γίνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης κατά τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ ελέγχει την εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και τις χρηματοροές των έργων/των προμηθειών/ των μελετών / και των υπηρεσιών.

2. Οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων για την εκτέλεση των έργων προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών, καθώς και οι τροποποιήσεις τους, υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4412/2016, όπως ισχύει. Οι εγκρίσεις των τευχών δημοπράτησης των έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών πραγματοποιούνται με ευθύνη του δικαιούχου και με αποφάσεις του αρμόδιου, κατά περίπτωση, οργάνου της αναθέτουσας αρχής, επί τη βάση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των αποφάσεων ένταξης. Σε περίπτωση σημαντικής διαφοροποίησης του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου ή του χρονοδιαγράμματος της ενταγμένης πράξης, απαιτείται τροποποίηση της απόφασης ένταξης, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης της παραγρ. 4 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει.

3. Η υλοποίηση των έργων που εγκρίνονται για χρηματοδότηση ακολουθεί τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασίες για το είδος της πράξης και τον δικαιούχο.

4. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των πράξεων πραγματοποιείται με ευθύνη των αρμόδιων, κατά περίπτωση, Υπηρεσιών του δικαιούχου ή του φορέα που έχει αναλάβει καθήκοντα τεχνικής υπηρεσίας, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 19 της παρούσας.

5. Η Επιτροπή Παρακολούθησης της παραγρ. 7 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει και η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ δύναται να ζητούν πληροφοριακά στοιχεία σε οποιοδήποτε στάδιο εξέλιξης των πράξεων, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή υλοποίηση του Προγράμματος.

6. Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής έργου ή της εγκατάστασης εξοπλισμού, ο δικαιούχος υποχρεούται να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρηση του για τουλάχιστον πέντε (5) έτη και σύμφωνα με το σκοπό που ορίζεται στην απόφαση ένταξης.

7. Η διαχείριση του προγράμματος γίνεται μέσω Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος.

8. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ δημιουργεί και λειτουργεί ιστοσελίδα στην οποία αναρτάται το σύνολο του υλικού, όπως προβλέπεται ειδικότερα από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 13

Εκθέσεις, αναφορές, έλεγχοι και επιθεωρήσεις

1. Έως την 30η Ιανουαρίου κάθε έτους, οι δικαιούχοι συμπληρώνουν τυποποιημένα δελτία παρακολούθησης για την καταγραφή της εξέλιξης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των πράξεών τους, του προηγούμενου έτους και τα αποστέλλουν στην ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ.

2. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ επεξεργάζεται τα δελτία παρακολούθησης και υποβάλλει συγκεντρωτική έκθεση προόδου προς την Επιτροπή Παρακολούθησης της παραγράφου 7 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει, κοινοποιούμενη στον Υπουργό Εσωτερικών, εντός του πρώτου τριμήνου έκαστου έτους. Στην έκθεση προόδου αναφέρεται η απορρόφηση του προγράμματος και ειδικότερα οι εντάξεις πράξεων, οι συμβασιοποιήσεις και οι πληρωμές.

3. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ, με βάση τις συγκεντρωτικές εκθέσεις, εισηγείται προς τον Υπουργό Εσωτερικών και στην Επιτροπή της παραγράφου 7 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει, μέτρα για την βέλτιστη απορρόφηση των πόρων του προγράμματος και για την ορθή υλοποίηση των πράξεων του Προγράμματος.

4. Με ευθύνη της ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ πληροφοριακά δεδομένα του Προγράμματος δημοσιεύονται σε μηνιαία βάση σε διακριτό τμήμα του ιστοτόπου του Υπουργείου Εσωτερικών.

5. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ είναι αρμόδια για να προβαίνει σε επιτόπιες και διοικητικές επαληθεύσεις των πράξεων, είτε δειγματοληπτικώς είτε κατόπιν καταγγελίας.

6. Η Επιτροπή Παρακολούθησης της παραγράφου 7 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει, δύναται να προβαίνει σε επιτόπιες επαληθεύσεις και έλεγχο των πράξεων, με βάση τις εκθέσεις της ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ, τα αποτελέσματα των οποίων γνωστοποιεί στον Υπουργό Εσωτερικών.

Άρθρο 14

Διαδικασία ολοκλήρωσης των πράξεων

1. Μετά την ολοκλήρωση των πράξεων, οι δικαιούχοι προβαίνουν σε ενέργειες κλεισίματος συντάσσοντας σχετική έκθεση, βάσει τυποποιημένου υποδείγματος, που αποστέλλεται στην ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ επεξεργάζεται τις εκθέσεις κλεισίματος, διενεργώντας, όταν απαιτείται, επιτόπια επαλήθευση.

2. Στη βάση των εκθέσεων κλεισίματος των πράξεων καθώς και των πορισμάτων των πιθανών ελέγχων, η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ προβαίνει στην τελική έκθεση κλεισίματος.

3. Η τελική έκθεση κλεισίματος αποστέλλεται στο ΤΠΔ και κοινοποιείται στην Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του ΥΠΕΣ και αποτελεί αποδέσμευση του δικαιούχου από κάθε υποχρέωση αποπληρωμής του, η οποία βαρύνει το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 10 της παρούσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΟΤΑ Α' ΚΑΙ Β'
ΒΑΘΜΟΥ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Άρθρο 15

Διαδικασία συνομολόγησης δανείου μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων

1. Μέρος από τον προϋπολογισμό της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της παρούσας και έως του ποσού των εκατό εκατομμυρίων ευρώ (100.000.000 €), μπορεί να αποτελεί προϊόν δανείου, το οποίο δύναται να συνομολογηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, με σκοπό την άμεση χρηματοδότηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού σε έκτακτες περιπτώσεις, όπως αυτές θα διαπιστώνονται, κάθε φορά, με την κοινή απόφαση της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει.

2. Η εξυπηρέτηση του δανείου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και η κάλυψη κάθε είδους εξόδων και λοιπών δαπανών συνομολόγησης και εξόφλησής του, γίνεται από το εθνικό ή συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του ΠΔΕ του Υπουργείου Εσωτερικών, με μεταφορά ποσών στον λογαριασμό της παρ. 3 του άρθρου 4 της παρούσας.

3. Η πληρωμή των ποσών που αντιστοιχεί στην εξυπηρέτηση των ετήσιων δανειακών υποχρεώσεων προς το ΤΠΔ πραγματοποιείται ανά εξάμηνο από τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, με βάση αναλυτικά στοιχεία των οφειλόμενων δόσεων που αποστέλλονται από το ΤΠΔ. Η πληρωμή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 της υπ' αριθμ. 134453/23.12.2015 (Β' 2857) κοινής υπουργικής απόφασης από την ανωτέρω υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 16

Διαδικασία άμεσης χρηματοδότησης ΟΤΑ α' και β' βαθμού σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών

1. Για τη διαπίστωση έκτακτης ανάγκης που ανάγεται σε θέματα πολιτικής προστασίας ή σε θέματα δημόσιας υγείας ή εκτέλεσης δράσεων κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εσωτερικών (περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4509/2017, όπως ισχύει). Επίσης καθορίζεται το χρονικό διάστημα υποβολής των αιτημάτων, οι δυνητικοί δικαιούχοι καθώς και το ύψος των συνολικών πιστώσεων που θα διατεθούν.

2. Μετά την έκδοση της παραπάνω κοινής απόφασης υποβάλλεται αίτημα από το Υπουργείο Εσωτερικών προς το ΤΠΔ. Το ΔΣ του ΤΠΔ αποφασίζει για την έγκριση του δανείου, το επιτόκιο, τη διάρκεια αποπληρωμής καθώς και κάθε άλλο όρο χορήγησης του δανείου.

3. Οι δυνητικοί δικαιούχοι υποβάλλουν στην ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ, τεκμηριωμένα αιτήματα οικονομικής ενίσχυσης για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών ή την εκτέλεση έργων που προβλέπονται από την ανωτέρω κοινή απόφαση.

4. Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ μετά την αξιολόγηση των αιτημάτων εισηγείται σχετικά στον Υπουργό Εσωτερικών.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται ο δικαιούχος φορέας, το ποσό χρηματοδότησης, η χρονική διάρκεια ισχύος της απόφασης και ο τρόπος καταβολής της χρηματοδότησης.

Άρθρο 17

Διαδικασία πληρωμών

1 Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ αποστέλλει προς τη Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών την απόφαση χρηματοδότησης και ζητά την πληρωμή του δικαιούχου φορέα. Στην περίπτωση που απαιτούνται πρόσθετα δικαιολογητικά για την εκταμίευση του ποσού στους δικαιούχους φορείς, η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ αναζητά τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ελέγχει την πληρότητα τους και στη συνέχεια στέλνει δελτίο χρηματοδότησης προς την ανωτέρω Διεύθυνση του ΥΠΕΣ για την καταβολή του ποσού χρηματοδότησης.

2. Η ανωτέρω Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, αποστέλλει αίτημα εκταμίευσης προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την πληρωμή των δικαιούχων φορέων μέσω του ειδικού λογαριασμού της παραγράφου 3 του άρθρου 4 της παρούσας.

3. Η Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής δύναται να ζητά κάθε πρόσθετη πληροφορία από την ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ για την πραγματοποίηση της χρηματικής εντολής προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Άρθρο 18

Διαδικασία παρακολούθησης των δράσεων της χρηματοδότησης

Η ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ έχει την δυνατότητα να ζητά από τους δικαιούχους φορείς κάθε αναγκαίο στοιχείο για την παρακολούθηση της ορθής χρήσης των πόρων της χρηματοδότησης.

Σε περιπτώσεις δικαιούχων που δεν κάνουν ορθή και σύννομη χρήση των πόρων της χρηματοδότησης, όπως αυτό διαπιστώνεται από την ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ ή τα αρμόδια όργανα που ελέγχουν τις ενέργειες και τις δαπάνες των δικαιούχων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει στο ΤΠΔ το σύνολο του ποσού που έχει εκταμιευθεί προς αυτόν, καθώς και το σύνολο του ποσού που αφορά σε κάθε είδους έξοδα και λοιπές δαπάνες συνομολόγησης και εξόφλησης του δανείου αυτού.

Το ποσό της επιστροφής, όπως και όταν αυτό επιστρέφεται από τον υπόχρεο αποδίδεται από το ΤΠΔ στον προϋπολογισμό του ΠΔΕ ως έσοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Άρθρο 19

Τεχνική επάρκεια δυνητικών δικαιούχων - Σύνταξη και θεώρηση μελετών

1. Δυνητικοί δικαιούχοι που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια ή έχουν τεχνική επάρκεια αλλά καλούνται να υλοποιήσουν μελέτες και έργα, για τις ανάγκες των οποίων δεν έχουν το απαιτούμενο τεχνικό προσωπικό, υποχρεούνται προ της υποβολής αιτήματος

να έχουν αναθέσει την τεχνική τους υπηρεσία σε άλλον φορέα, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Στο υποβληθέν αίτημα αναφέρεται υποχρεωτικά η τεχνική υπηρεσία που θα αναλάβει την υλοποίηση του έργου/ προμήθειας/ μελέτης ή υπηρεσίας, άλλως το αίτημα δεν εξετάζεται.

2. Για τη σύνταξη και θεώρηση των μελετών των ΟΤΑ α' βαθμού εφαρμόζονται οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 209 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114).

Άρθρο 20

Υποστήριξη αδύναμων δικαιούχων

1. Με γνώμονα την ισότιμη συμμετοχή στο Πρόγραμμα όλων των δικαιούχων, λαμβάνονται οριζόντια μέτρα για την υποστήριξη και ενδυνάμωσή τους.

2. Μέσα για την επίτευξη των σκοπών της υποστήριξης είναι ενδεικτικά:

- α) παροχή τεχνικής βοήθειας,
- β) η λειτουργία helpdesk, υπό την ευθύνη της ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ,
- γ) η παροχή επιμορφωτικών σεμιναρίων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης,
- δ) η διοργάνωση επιμορφωτικών ημερίδων,
- ε) η εκπόνηση οδηγιών και προτύπων,

3. Ειδικότερα στην τεχνική βοήθεια, η οποία είναι επιλέξιμη δαπάνη στο Πρόγραμμα, μπορεί να περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν στην ωρίμανση των αιτημάτων των δυνητικών δικαιούχων. Ο δε προϋπολογισμός της ορίζεται κάθε φορά από την οικεία Πρόσκληση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 21

Μεταβατικές διατάξεις

1. Έργα που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι» και δεν μεταφέρονται σε αντίστοιχα περιφερειακά και τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ,

με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, μεταφέρονται στο σύνολο τους στο παρόν Πρόγραμμα και χρηματοδοτούνται κατά τις διατάξεις της παρούσας.

2. Εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, δυνητικοί δικαιούχοι που υπέβαλαν αιτήματα ένταξης σε προσκλήσεις του προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ» μπορούν να αποσύρουν αιτήματα ή να ζητήσουν την ανάκληση αποφάσεων ένταξης, εφόσον δεν επιθυμούν την υλοποίηση του έργου.

3. Αιτήματα προς ένταξη που υποβλήθηκαν στα πλαίσια των Προσκλήσεων του Προγράμματος «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι» και αξιολογήθηκαν και για τα οποία έως την έναρξη ισχύος της παρούσας δεν έχει εκδοθεί απόφαση ένταξης, εξετάζονται με βάση τα όσα ίσχυαν κατά την υποβολή τους και χρηματοδοτούνται κατά τις διατάξεις της παρούσας.

Άρθρο 22

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργείται η υπ' αριθμ. 13022/19.04.2018 (Β' 1377) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, όπως τροποποιήθηκε.

Άρθρο 23

Τελικές διατάξεις - Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 9 Απριλίου 2020

Οι Υπουργοί

Οικονομικών	Υφυπουργός Οικονομικών
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ
Ανάπτυξης και Επενδύσεων	Εσωτερικών
ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ